

foto: Pavol Urbánek a archív

Krvavá grófká a tajomný Lockenhaus

ALŽBETA BÁTHORYOVÁ (1560 - 1614), prezývaná aj krvavá grófká, sa spája s hradom v Čachticiach na Slovensku. Nebolo to však jej jediné sídlo. Keďže žila aj v maďarskom Sárvári, „bijú“ sa o ňu aj Maďari, dokonca i Rakúšania. Päť rokov totiž žila aj v LOCKENHAUSE, na poslednom templárskom hrade. A Rakúšania, na rozdiel od nás, jej vražednú povesť dokonale využili na prilákanie turistov.

◀ Dobový obraz znázorňujúci Bathoryčkinu „radováňky“.

ZABÍJALA AJ V LOCKENHAUSE

Hrad sa pôvodne nazýval Léka a po odchode templárov sa tu vystriedali viacerí majitelia. Vlastnil ho aj český kráľ Přemysl Otakar, ale aj Karol Róbert z Anjou... V roku 1535 sa stal majetkom Nádašdyovcov. Zdedil ho František Nádašdy, uhorský šľachtic a významný bojovník proti Osmanom, manžel Alžbety Báthoryovej. Keď zomrel, stala sa práve ona jeho jedinou majiteľkou. Nebývala tam však stále, keďže vlastnila viac ako 40 hradov, desiatku zámkov a množstvo panstiev. Naši rakúski susedia uvádzajú, že na hrade Lockenhaus žila päť rokov a nielen v Čachticiach, ale aj tam týrala mladé dievčatá. A pripravili aj „dôkazy“.

Nájdete tu napríklad vražedný nástroj – železnú pannu s bodákmi, namierenými dovnútra, so žliabkom na krv, ktorú mala používať a ktorá sa našla v hradnej studni. Podľa odborníkov bola však železná panna vyrobená až po grófkinej smrti, takže ňou dievčatá nemohla usmrcovať. Tak či tak pridáva autentickú miestu, kde grófka tiež zabíjala. V rovnamej miestnosti visí aj kovový pás cudnosti a o poschodie vyššie je tiež kaďa so symbolickou krvou mladých dievčat – panien, v ktorej sa vraj kúpavala. Je tam dokonca aj izba s posteľou, kde spávala. Dostanete sa k nej cez druhé hradné nádvorie, na ktorom je v strede otvor, cez ktorý vidíte do rituálnej miestnosti templárov. Na tomto nádvorí mali v zime polievať Báthoryčkinu obeť vodou a ona sa na tento akt pozerala až dovtedy, kým nezmrzli. To však nebolo zďaleka všetko. Najväčšie

Lockenhaus je malebná obec v strednej časti spolkovej krajiny Burgenland v Rakúsku, neďaleko maďarskej hranice. Nadšencov umenia tu stretnete najmä v lete, keď sa tu koná známy organový festival a festival vážnej hudby, ale aj v septembri na Medzinárodnom sochárskom sympóziu. Poľovníci zasa vyhľadávajú Prírodný park, ktorý doslova lemuje obec. Za pozornosť stojí aj bývalý augustiniánsky kláštor zo 17. storočia, horská kalvária so štrnástimi kaplnkami a rímskokatolícky farský kostol. Pod ním, v katakombách, ktoré vedú až na hrad do hradnej hrobky, je pochovaný František Nádašdy, manžel Alžbety Báthoryovej. Najväčším lákadlom je však nesporne samotný hrad, ktorý sa majestátne vypína na kopci nad jazerom a je ako vystrihnutý z filmu. Turistov neodrádza jeho minulosť, naopak, kvôli bývalým tajomným obyvateľom ho vyhľadávajú, a tí najodvážnejší v ňom aj prenocujú...

cestách po Svätej zemi. Rád bol násilne rozpustený a neskôr, v roku 1312, aj oficiálne zrušený.

Jeho história však dodnes vyvoláva mnoho nezodpovedaných otázok, neobjasnených záhad a templári sú zdrojom tých najúžasnejších legend. Vykonávali napríklad náboženské rituály a tajné zhromaždenia, zaoberali sa tiež čiernou magiou. Na tento účel si v 13. storočí údajne vybudovali aj hrad Lockenhaus. Údajne preto, lebo nie sú na to dôkazy, či ho skutočne aj postavili, no to, že v ňom sídlili, je isté. Na hrade je totiž rituálna miestnosť, do ktorej sa pôvodne vstupovalo len otvorom v strepe a ktorú, podobne ako rytiersku sálu, templári využívali niekoľkokrát ročne. Keď do nej vstúpite, rozhodne mi dáte za pravdu, že v nej panuje podivná energia. Na stenách nájdete niekoľko tajomných symbolov a miska, vydlabaná do kameňa pod otvorom, údajne nikdy nevyschla...

ČIERNÁ MÁGIA NA HRADE

Je to najzachovalejší hrad v Rakúsku a jeden z mála zachovaných autentických rytierskych hradov v Európe s čiernou kuchyňou, rytierskou sálou s krížovou gotickou klenbou, kaplnkou a kultovým priestorom. Ten sa pripisuje tajomnému templárskemu rádu, pre ktorý bol typický biely habit s červeným templárskym krížom. Tento stredoveký vojensko-mníšsky rytiersky rád založil v roku 1119 francúzsky rytier Hugo de Payens a jeho prioritnou úlohou bolo ochraňovať kresťanských pútnikov zo západu na

Na hrade sa raz do roka konajú divadelné predstavenia pre návštevníkov, kde hlavnou postavou je Drakula.

► **Železná panna s dýkami vnútri, kde mali byť mladé dievčatá zbavované krvi, aby sa v nej grófká mohla kúpať. Je to len legenda.**

masakre vraj spôsobila, keď sa v okolitých obciach objavil mor. Nakazené i nenakazené obeť potom nechala preventívne pochovať zaživa.

PÁTRANIE PO OSTATKOCH V HRADNEJ STUDNI

Lockenhaus je jediný stopercentne dochovaný hrad Alžbety Báthoryovej, keďže nebol nikdy dobytý. Miestni dokonca tvrdia, že sa tam niekde ukrýva aj jej hrob, hoci skonala v Čachticiach, ktoré sú od Lockenhausu vzdialené 300 kilometrov. Podľa jednej z legiend bola v obvodnej veži čachtického hradu zamurovaná a iba malým otvorom dostávala potravu. Historici tvrdia, že tam 21. augusta roku 1614 zomrela na následky depresie, ktorou trpela po tom, ako ju za jej ohavné činy uväznili. Keďže sa tam však jej hrob nikdy nenašiel, je možné, že jej ostatky previezli do Lockenhausu, kde bol pochovaný jej manžel František Nádašdy. Žiadna tabuľka však v hrobke pod kostolom nie je, preto je pravdepodobné, keďže nebola katolíčka, že jej ostatky mohli dať do hradnej studne. Pôvodne bola hlboká 114 metrov, pri obnove hradu vykopali 50 metrov, no nič tam nenašli. Vraj sa tam ťažko dýcha, kopať ďalej nejde, takže či tam je Báthoryčka, zostáva ďalej záhadou. Rovnako ako jej kúpanie sa v krvi mladých panien, aby bola večne mladá. Historici vedú o tom polemiky, či išlo o liečiteľstvo, alebo len o výmysel jej nepriateľov. Ak by to bola pravda, bola by prvým ženským upirom! Prakticky sa totiž kúpať v krvi nedá pre jej zrážanlivosť. Keby sa naozaj kúpala v krvi ako v románe Jozefa Nižňanského Čachtická pani, kde dievčenská krv stekala podzemným žlabom do pripravenej vane, na jeden kúpeľ by potrebovala týmto spôsobom zavraždiť minimálne 70 dievčat!

PO BÁTHORYČKE PRICHÁDZA DRACULA

Legendu o krvavej Báthoryčke využili Rakúšania ako turistickú hororovú atrakciu, na Lockenhaus každoročne počas jedného jesenného víkendu prichádza aj transylvánsky gróf Dracula. Čiastočne v priestoroch hradu, v divadle, ale i pod holým nebom si tu môžete pozrieť jedinečné predstavenie

o živote krvilačného grófa. To však stále nie je všetko, čo na rakúskom hrade môžete zažiť... Žijete tu totiž v Európe jedinečnú kolóniu netopierov. Všetko o ich živote sa dozviete na náučnej výstave podporenej odborným výkladom a filmami. Vďaka infračervenej kamere sa dajú sledovať v priamom prenose na veľkej obrazovke. Ide o 700 až tisíc samičiek netopierov rodu *Myotis emarginatus* (netopier brvitý), ktoré sa sem každý rok v apríli vracajú, aby priviedli na svet

„Grófká mala zabiť až okolo 600 mladých dievčat.“

svoje potomstvo. Tí najodvážnejší môžu tajomnú atmosféru a neopakovateľné chvíle zažiť na hrade, ak sa tam ubytujú. Lebo niektorí miestni tvrdia, že je tam stále duch Alžbety Báthoryovej, ktorá hrad občas navštevuje. Izby v hoteli sú priamo v starej časti hradu a môžete si vybrať, či si na ducha krvavej grófký počkáte v izbe s názvom Katharina, Ursula či Maria Rosa...

Do polovice 16. storočia sa návštevníci môžu preniesť v starej hradnej čiernej kuchyni. Varí sa tu podľa pôvodných templárskych receptov a je sa ako v stredoveku – rukami. Hotelové izby majú dobové vybavenie, takže keď si odmyslíte všetky tie hrôzy, ktoré sa v týchto priestoroch odohrávali, môžete sa cítiť ako hradné panstvo. Nuž, senzácia je senzácia...

EPILÓG

Uhorská grófká Alžbeta Báthoryová bola údajne jedna z najplyvnejších, najbohatších, najvzdelanejších a dokonca aj najkrajších žien svojich čias. Žila na prelome 16. – 17. storočia, teda v mimoriadne krutých časoch. Mučenie alebo poprava nebolo nič výnimočné, život poddaného človeka mal pre uhorského šľachtica menšiu hodnotu ako cena dobrého koňa. To vysvetľuje, ako mohla dlhých 25 rokov páchať toľké zločiny proti ľudskosti. A je tu aj ďalšia skutočnosť. Jej rodičia boli blízki príbuzní, bratanec a sesternica, takže Alžbeta bola vlastne dieťa incestu. Podľa svedkov sadistické sklony sa mali u nej prejavovať už od siedmich rokov. Bola to beštia posadnutá diablom, tvrdili šľachtici a kasteláni jej panstiev. Nikto zo svedkov však nehovoril o jej krvavých kúpeľoch, no brutálnym spôsobom mala zabiť až okolo 600 mladých dievčat. Ak to tak bolo, bola to najväčšia masová vrahyňa všetkých čias! V každom prípade Rakúšania vedia dobre predať päťročný pobyt „našej“ krvavej grófký na hrade Lockenhaus. A či tam sú jej ostatky, je vedľajšie, lebo samotný hrad stojí za to. V zimnom období je otvorený do 17. decembra. Pozrieť si ho môžete vďaka básnikovi Paulovi Antonovi Kellerovi, ktorý sa doň zamiloval a kúpil ho v roku 1968 od Esterházyovcov, ktorým patril od roku 1676. V roku 1969 začal nový majiteľ na hrade obnovovacie práce. Po jeho smrti v roku 1976 sa o hrad starala nadácia, ktorú založil.

Anna Belášová